

Karolina Makowiecka

Moja wiedza na temat pracy Policji

O czym powinna wiedzieć osoba z niepełnosprawnością
intelektualną przed spotkaniem z policjantem

Biblioteka self-adwokata

© Copyright by PSONI, 2018

ISBN 978-83-65060-35-8

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną
ul. Głogowa 2b, 02-639 Warszawa
Tel. 22 848-82-60, 22 646-03-14, Fax 22 848-61-62
zg@psoni.org.pl
redakcja@psoni.org.pl
www.psoni.org.pl

Publikacja „Moja wiedza na temat pracy Policji“
została skonsultowana merytorycznie
z pracownikami Komendy Głównej Policji.

Projekt graficzny
serii i rysunki: Anna Sokołowska

Redakcja: Barbara Ewa Abramowska

Nakład: 3 000 egz.

Projekt współfinansuje m.st.Warszawa

Publikacja jest dofinansowana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

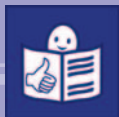
Karolina Makowiecka

Moja wiedza na temat pracy Policji

O czym powinna wiedzieć
osoba z niepełnosprawnością intelektualną
przed spotkaniem z policjantem

Warszawa 2018

Spis treści

Dlaczego warto przeczytać tę książkę?	3
Kto pracuje w Policji?	3
Czym zajmują się policjanci z prewencji?	5
Dzielnicowy	5
Czym zajmują się policjanci z drogówki?	7
Czym zajmują się policjanci kryminalni i śledczy?	8
Prawa policjantów	9
Kiedy policjant może Cię wylegitymować?	9
Kiedy policjant może wykonać kontrolę osobistą?	11
Kiedy policjant może przeszukać bagażnik samochodu?	13
Kiedy policjant może przeszukać Ciebie i Twoje mieszkanie?	14
Kiedy policjant może użyć siły fizycznej albo broni?	15
Ważne informacje	16

Dlaczego warto przeczytać tę książkę?

Ta książka jest dla każdej osoby, która chce dowiedzieć się o pracy Policji. Każdy człowiek może w życiu potrzebować pomocy policjanta.

Dlatego warto dowiedzieć się czym zajmują się policjanci, jak pracują i do czego mają prawo. Warto wiedzieć, jak należy zachować się w czasie spotkania z policjantem.

Kto pracuje w Policji?

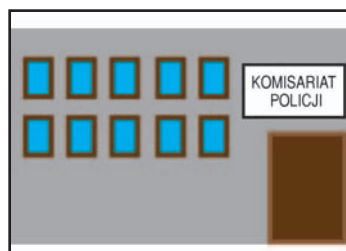
W Policji pracują policjanci i policjantki, mężczyźni i kobiety. Dbają oni o bezpieczeństwo mieszkańców Polski.

Praca policjantów to służba.

Kiedy policjant jest w pracy, wtedy mówi się że jest na służbie.

Budynki, w których pracują policjanci nazywają się **komisariatem** Policji albo **komendą** Policji.

Wielu policjantów na służbie nosi specjalne ubranie, które nazywa się **mundurem**. Dzięki temu łatwo rozpoznać policjantów na ulicy. Policjanci, którzy noszą mundury nazywają się **mundurowymi**.

Niektórzy policjanci na służbie nie noszą mundurów. Trudno ich rozpoznać na ulicy. Czasami oszuści albo złodzieje przedstawiają się jako policjanci. Jeśli masz wątpliwości czy to jest prawdziwy policjant, zadzwoń pod numer 997 albo 112.

Policjanci mundurowi i nieumundurowani mają przy sobie **legitymację służbową**. Jest to dowód na to, że pracują w Policji. W **legitymacji służbowej** jest napisane imię i nazwisko policjanta, specjalny numer identyfikacyjny, który składa się z 6 cyfr i data ważności legitymacji.

W Policji pracują różni policjanci. Są to:

- **policjanci z prewencji.**
Na przykład **dzielnicowi**, policjanci w patrolu pieszym albo w radiowozie

- policjanci ruchu drogowego.
O tych policjantach mówi się **drogówka**. Mają czapki z białym wierzchem i białym pasek.

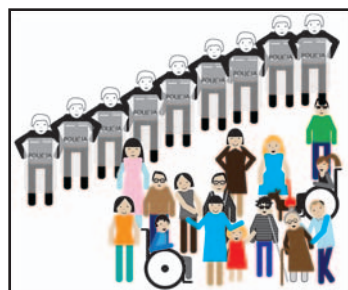
- policjanci kryminalni i śledczy.

Na następnych stronach dowiesz się, czym zajmują się różni policjanci i w czym mogą Ci pomóc.

Czym zajmują się policjanci z prewencji?

Policjanci z prewencji:

- dbają o bezpieczeństwo w czasie różnych wydarzeń. Na przykład w czasie koncertów, meczów piłki nożnej albo spotkań, na które przychodzi bardzo dużo ludzi.

- pomagają w sytuacjach **katastrofy** i innych nagłych zdarzeń.

Katastrofą jest na przykład powódź albo wypadek pociągu, w którym rannych jest wiele osób.

Policjanci z prewencji **patrolują**, czyli sprawdzają czy na ulicach jest bezpiecznie.

Łapią różnych przestępców.

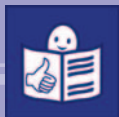

Dzielnicowy

Dzielnicowy dba o bezpieczeństwo Twoje, Twojej rodziny i Twoich sąsiadów.

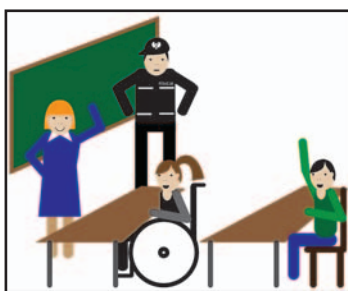
Pilnuje, żeby w okolicy, w której mieszkasz było spokojnie i bezpiecznie. Sprawdza czy mieszkańcy wsi, dzielnic i osiedli czują się bezpiecznie.

Dzielnicowy spotyka się z mieszkańcami i pyta czy w okolicy są kradzieże albo inne problemy.

Na przykład bójkę albo przemoc w rodzinie.

Dzielnicowy prowadzi w szkole zajęcia dla dzieci na temat bezpieczeństwa. Mówi o niebezpieczeństwach związanych z narkotykami. Uczy dzieci jak zachować się w sytuacji przemocy. Mówi co zrobić, gdy ktoś bije drugą osobę.

Jeśli chcesz skontaktować się z dzielnicowym, sprawdź stronę internetową najbliższego komisariatu albo komendy Policji.

Na stronie dowiesz się jak nazywa się Twój dzielnicowy i jak możesz się z nim skontaktować.

Możesz też pobrać na swój telefon specjalną aplikację, która nazywa się Moja komenda. Znajdziesz tam numery telefonów do dzielnicowych.

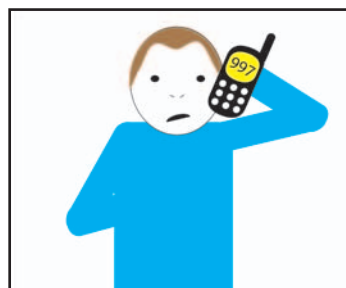

Możesz zadzwonić do dzielnicowego, jeśli w Twojej okolicy:

- widzisz albo słyszysz jak ktoś na ulicy bije drugą osobę albo znęca się nad zwierzętami,
- słyszysz albo podejrzewasz, że Twój sąsiad albo sąsiadka bije członków rodziny.

Do dzielnicowego możesz zadzwonić jeśli:

- jesteś świadkiem kradzieży,
Świadek to osoba, która widziała przestępstwo albo wie coś o nim.
Na przykład zna osobę, która popełniła przestępstwo.
- widzisz jak ktoś niszczy różne przedmioty na ulicy, na przykład samochody.
- widzisz jak ktoś bez zgody maluje napisy na ścianach budynku.

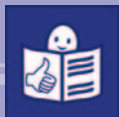
Dzielnicowi pracują w ciągu dnia.
Jeśli chcesz poinformować o niebezpiecznej sytuacji, a dzielnicowy nie odbiera telefonu zadzwoń pod numer alarmowy 112 albo 997.

Czym zajmują się policjanci z drogówki?

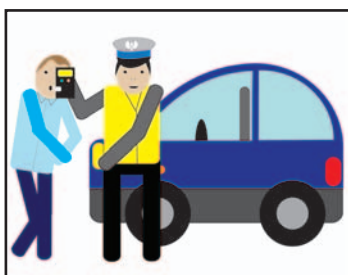
Policjanci z drogówki mogą:

- kierować ruchem na ulicach,

- zatrzymać samochód i sprawdzić czy jest sprawny i bezpieczny,

- przeszukać samochód,
- sprawdzić czy kierowca jest trzeźwy. To znaczy, czy nie pił alkoholu i nie brał narkotyków.

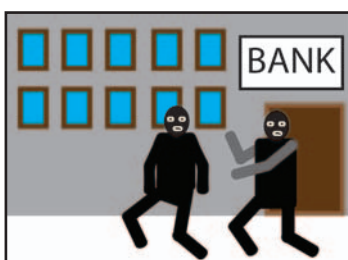

- wypisać mandat za zbyt szybką jazdę na drodze.

Policjanci z drogówki jadą na miejsce wypadku drogowego, żeby sprawdzić co się stało i pomóc poszkodowanym.

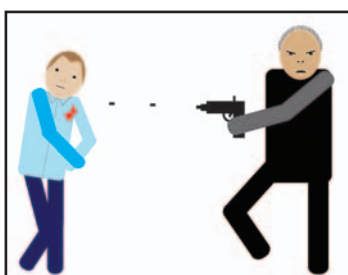
Uczą o bezpiecznych zachowaniach na drodze.

Czym zajmują się policjanci kryminalni i śledczy?

Zadaniem policjantów kryminalnych i śledczych jest szukanie przestępców, którzy:

- włamali się do mieszkań albo sklepów i ukradli pieniądze albo różne przedmioty. Na przykład komputery, biżuterię.

- okradli banki,
- napadli i porwali innych ludzi,
- zabili człowieka,
- produkują i sprzedają narkotyki.

Prawa policjantów

Czy wiesz co mogą zrobić policjanci na służbie i jak powinieneś się wtedy zachować?

Policjanci na służbie mają prawo do:

- **wylegitymowania** osób

Wylegitymowanie to sprawdzenie dokumentów, żeby zobaczyć jak osoba się nazywa.

Na przykład sprawdzenie dowodu osobistego.

- wykonania **kontroli osobistej**

O kontroli osobistej dowiesz się więcej na stronie 11 i 12.

- zatrzymania osób podejrzanych

- przeszukania osoby, jej mieszkania, miejsca pracy albo samochodu.

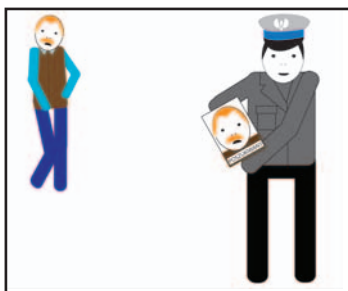
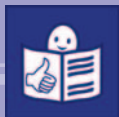
Policjanci mogą sprawdzić, czy osoba ma przy sobie broń albo inne niebezpieczne narzędzie.

Kiedy policjant może Cię wylegitymować?

Policjant może zatrzymać Cię na ulicy i sprawdzić Twoje dokumenty, kiedy podejrzewa, że mogłeś zrobić coś złego. Na przykład podejrzewa, że coś ukradłeś lub zniszczyłeś.

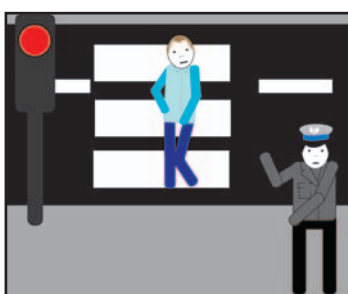
Policjant może Cię wylegitymować jeśli wyglądasz podobnie do przestępcy albo osoby poszukiwanej przez Policję.

Policjant może sprawdzić Twoje dokumenty, kiedy podejrzewa, że jesteś osobą zaginioną.

Policjant może poprosić Cię o okazanie dokumentów, kiedy popełniłeś **wykroczenie**.

Wykroczenie to złe zachowywanie się w miejscach publicznych.

Na przykład popełniasz wykroczenie kiedy przechodzisz przez ulicę na czerwonym świetle albo pijesz alkohol w parku.

Przechodzenie przez ulicę na czerwonym świetle albo picie alkoholu w parku jest zabronione.

Policjant może sprawdzić Twoje dokumenty, kiedy jesteś świadkiem jakiegoś zdarzenia.

Na przykład wypadku samochodowego.

Pamiętaj!

Kiedy policjant w mundurze chce Cię wylegitymować, najpierw musi podać swoje imię i nazwisko. Musi też powiedzieć dlaczego chce Cię sprawdzić.

Możesz zapisać te informacje na kartce.

Jeśli Twoje dokumenty chce sprawdzić policjant nieumundurowany, najpierw musi pokazać Ci swoją legitymację służbową. Możesz zapisać informacje z legitymacji na kartce.

Pamiętaj!

Jeśli policjant chce sprawdzić Twoje dokumenty, Twoim obowiązkiem jest pokazanie dowodu osobistego lub innego dokumentu ze zdjęciem.

Jeśli nie masz przy sobie dokumentów, musisz podać swoje prawdziwe dane. Jeśli tego nie zrobisz, policjant może Cię zabrać do jednostki Policji, żeby sprawdzić Twoje dane. Możesz dostać mandat za podanie fałszywych danych.

Kiedy policjant może wykonać kontrolę osobistą?

Jeśli policjant zatrzymał Cię i chce wykonać **kontrolę osobistą** to znaczy, że chce sprawdzić Twoje ubranie i przedmioty, które masz przy sobie. Na przykład w kieszeniach. Policjant przeprowadza kontrolę przez ubranie. Nie musisz się rozbierać ani odkrywać ciała.

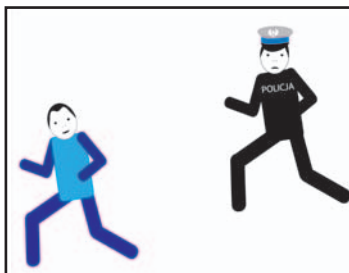
Pamiętaj!

Policjant może wykonać kontrolę osobistą tylko wtedy, gdy podejrzewa, że popełniłeś przestępstwo lub wykroczenie.

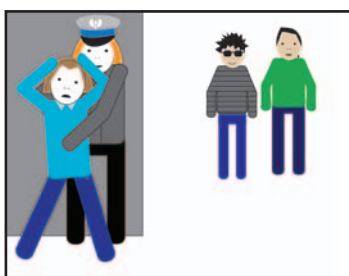

Przykład:

Policjant dostał wiadomość, że w okolicy okradziono sklep i jedzie to sprawdzić. Ty na widok policjanta zaczynasz dziwnie się zachowywać, jesteś nerwowy i uciekasz. W takiej sytuacji policjant może podejrzewać, że zrobiłeś coś złego. Może Cię zatrzymać i wykonać kontrolę osobistą.

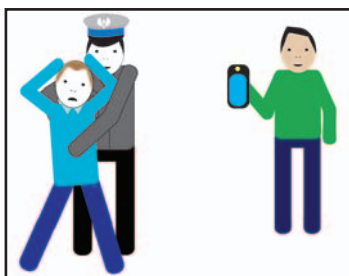
Kontrola osobista powinna być przeprowadzona w miejscu, które zapewnia prywatność. To znaczy, że nie widzą jej inni ludzie.

Jeśli jesteś kobietą i zatrzymał Cię policjant do kontroli osobistej, możesz poprosić, żeby kontrolę przeprowadziła policjantka.

Ważne!

Jeśli zostałeś zatrzymany do kontroli osobistej, policjant musi napisać dokument z kontroli. Powinny być w nim informacje o dniu, godzinie i miejscu kontroli. Dlaczego wykonano kontrolę oraz imię i nazwisko osoby kontrolowanej i policjanta.

W czasie kontroli osobistej możesz telefonem nagrać policjanta. Ale nie możesz mu przeszkadzać. Takie nagranie może być dowodem, jeśli policjant niesłusznie Cię skontrolował albo nadużył swojej władzy.

Jeśli policjant w czasie kontroli osobistej **naruszył** Twoją **nietykalność osobistą**, możesz to zgłosić do **prokuratury**.

Naruszenie nietykalności osobistej

oznacza, że policjant Cię uderzył, popchnął albo w inny niedozwolony sposób dotknął. Naruszenie nietykalności osobistej jest przestępstwem.

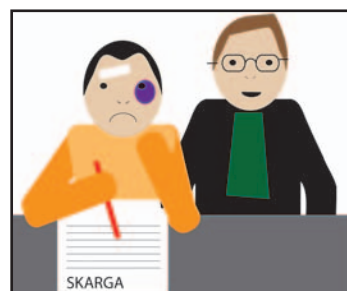

Prokuratura to instytucja, która chroni ludzi przed przestępcami.

Do prokuratury można pójść lub napisać jeśli wiemy, że ktoś popełnił przestępstwo.

Nawet jeśli przestępstwo popełnił policjant.

Jeśli chcesz zgłosić przestępstwo w prokuraturze, poproś o pomoc prawnika albo inną zaufaną osobę.

Ważne!

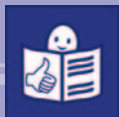
Jeśli nagrałeś film jak policjant przeprowadza kontrolę osobistą, nie powinieneś umieszczać go w internecie. Jeśli zdecydujesz się to zrobić, pamiętaj, żeby nie pokazywać twarzy ani imienia i nazwiska policjanta i osoby kontrolowanej. Jest to zabronione!

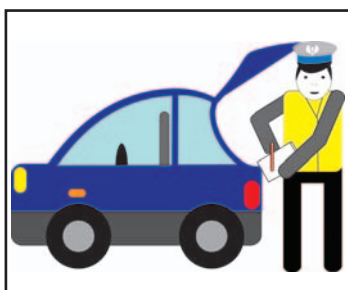
Kiedy policjant może przeszukać bagażnik samochodu?

W czasie kontroli drogowej policjant może sprawdzić prawo jazdy osoby kierującej samochodem i dowód rejestracyjny.

Policjant może też poprosić o otwarcie bagażnika. Może to zrobić tylko wtedy, gdy podejrzewa, że kierowca przewozi zabronione przedmioty. Na przykład skradzione rzeczy albo nielegalny alkohol.

Jeśli uważasz, że policjant nie ma powodu, żeby sprawdzić co jest w bagażniku, poproś żeby to napisał.

Policjant ma obowiązek napisać dokument, w którym będzie informacja dlaczego chce sprawdzić bagażnik samochodu.

Kiedy policjant może przeszukać Ciebie i Twoje mieszkanie?

Policjant może przeszukać Twoje mieszkanie tylko wtedy, gdy dostał informacje, że mogłeś popełnić przestępstwo. Na przykład, ukradłeś komputer i masz go w domu.

Przed wejściem do Twojego mieszkania policjant powinien mieć dokument, który nazywa się **nakazem prokuratora**.

W **nakazie** jest napisane dlaczego policjant może przeszukać Ciebie i Twoje mieszkanie, jakie pomieszczenia i przedmioty może sprawdzić.

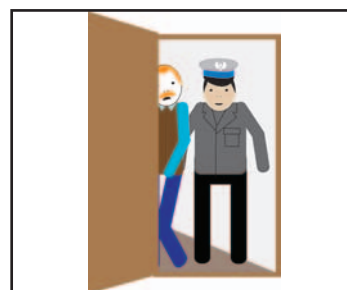
Czasami policjant może przeszukać Ciebie i Twoje mieszkanie bez nakazu prokuratora. Przeszukanie musi zatwierdzić jego szef, czyli komendant jednostki Policji. Policjant musi pokazać Ci swoją legitymację służbową.

Przeszukanie bez nakazu prokuratora odbywa się w sytuacjach, w których trzeba działać szybko. Trzeba szybko znaleźć dowody przestępstwa, na przykład skradziony komputer.

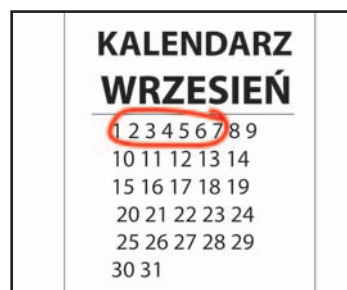
Jeśli policjant chce przeszukać Twoje mieszkanie i mówi Ci dlaczego chce je przeszukać, ale nie ma nakazu, musisz go wpuścić.

Jeśli go nie wpuścisz możesz być oskarżony o utrudnianie prowadzenia przeszukania.

Ważne!

Jeśli policjant przeszukał Twoje mieszkanie bez nakazu, musi otrzymać zgodę od prokuratora w czasie 7 dni od przeszukania Twojego mieszkania.

Możesz powiedzieć policjantowi, że chcesz dostać to pismo.

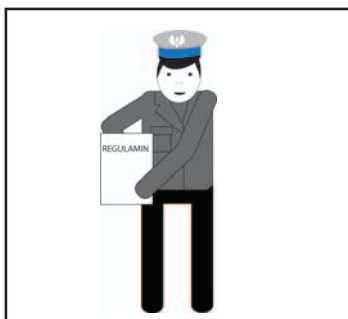
Zawsze, po przeszukaniu Twojego mieszkania dostaniesz dokument, w którym będzie napisane, jakie przedmioty zostały sprawdzone i czy policjant zabrał jakieś przedmioty na komisariat.

Kiedy policjant może użyć siły fizycznej albo broni?

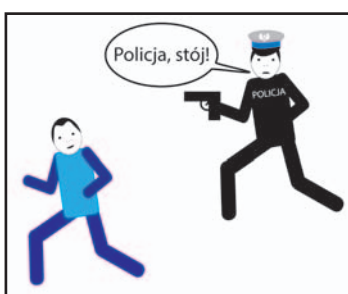
Policjanci na służbie mogą mieć przy sobie: kajdanki, specjalny gaz drażniący, pałkę policyjną, paralizator, pistolet.

Policjant może użyć siły fizycznej, żeby powstrzymać osobę przed wyrządzeniem krzywdy innym.

Policjant może użyć siły fizycznej, pałki policyjnej albo pistoletu tylko w sytuacjach, które zagrażają zdrowiu i życiu. Na przykład, gdy ściga przestępcę, który ma pistolet.

Przed strzałem z pistoletu policjant musi krzyknąć: **Policja, stój!**

Jeśli przestępca nie posłucha, policjant strzela ostrzegawczo. Tak, żeby nie zranić.

Jeśli przestępca się nie zatrzyma, teraz może strzelić w jego kierunku.

Ważne informacje

Pamiętaj!

Jeśli widzisz wypadek drogowy, napad albo bójkę, jak najszybciej wezwij policję. Zadzwoń pod numer alarmowy 112 albo 997.

Powiedz co się stało i w jakim miejscu. Przedstaw się i uważnie słuchaj instrukcji. Odpowiadaj na zadane pytania.

Jeśli dla żartu zadzwonisz pod numer alarmowy i wezwiesz Policję zostaniesz ukarany. Możesz dostać duży mandat.

Pamiętaj, że blokujesz numer alarmowy, kiedy inna osoba naprawdę może potrzebować pomocy.

Jeśli ktoś ukradł Ci rower albo portfel, lepiej idź do najbliższego komisariatu policji i zgłoś przestępstwo.

W serii **Biblioteka self-advokata** dotychczas ukazały się:

„**Mój czas wolny**“.

„**Moje ciało**“.

„**Moje zdrowie**“.

„**Moje wydatki**“.

„**Mój komputer**“.

„**Mój internet**“.

„**Moje bezpieczeństwo w internecie**“.

„**Moje sposoby na konflikty**“.

„**Moje zachowanie**“.

„**Moje prawa**“.

„**Moje relacje z ludźmi**“.

„**Mój chłopak, moja dziewczyna**“.

„**Moja samodzielność**“.

„**Moje sposoby na zdrowe odżywianie**“.

„**Moje bezpieczeństwo na drodze**“.

„**Moje sposoby na stres**“.

„**Moje sposoby radzenia sobie po śmierci bliskich**“.

„**Moja żona, mój mąż**“.

„**Moje filmy i muzyka z internetu**“.

„**Moje bezpieczne umowy**“.

„**Moje prawo do pracy**“.

„**Moje zdrowie psychiczne**“.

„**Moje prawa konsumenckie**“.

„**Moja wiedza na temat pracy Policji**“.

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną

jest organizacją pożytku publicznego

MISJĄ PSONI jest:

- dbanie o godność i szczęście osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich równoprawne miejsce w rodzinie i w społeczeństwie,
- wspieranie rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkich obszarach życia i sytuacjach, a zwłaszcza w ich gotowości niesienia pomocy innym.

CELEM PSONI jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia oraz wspieranie ich rodzin.

STATYSTYKA:

- 119 Kół terenowych,
- 11.500 członków (rodzice, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, przyjaciele),
- ponad 400 placówek i stałych form wsparcia dla blisko 25 tysięcy dzieci i dorosłych.

PSONI prowadzi:

- placówki i projekty z zakresu rehabilitacji, terapii, edukacji, w tym ustawicznej, aktywizacji zawodowej oraz opiekuńcze,
- wspieranie ruchu self-adwokatów, rzeczników własnych spraw,
- chronione i wspomagane mieszkania grupowe,
- organizację spędzania wolnego czasu (m.in. kluby, zespoły artystyczne, sportowe, turystyczne),
- indywidualne wspieranie w niezależnym życiu,
- wspieranie i pomoc rodzinom,
- działalność wydawniczą, m.in. wydaje kwartalnik „Społeczeństwo dla Wszystkich”.

PSONI współpracuje z instytucjami i organizacjami:

- w tworzeniu nowego prawa,
- w dążeniu do zmiany wizerunku osoby z niepełnosprawnością intelektualną i postaw społecznych,
- w rozwijaniu więzi społecznych, ułatwiających umacnianie się społeczeństwa dla wszystkich, czyli włączanie osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- w popularyzowaniu wyników badań naukowych i doświadczeń innych krajów,
- w kształceniu profesjonalnych kadr,
- w umacnianiu organizacji pozarządowych.